

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

De beatæ Mariæ pulchritudine tam externa, quam interna. Sermo I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

IN SOLENNITATE NATIVITATIS GLORIO
sissimæ semper Mariæ Virginis.*De beata Mariæ pulchritudine tam externa, quam interna.**Sermo I.*

QVAM pulchra es amica mea, quam pulchra es & decor. Cantorum quarto. Charissimi fratres, quum in creaturarum multitudine mira sit pulchritudo, omniq; ex parte varietas, indeq; maxima emineat gloria conditoris, excitetur demique admiratio contemplantibus Dei potentiam, Dei sapientiam, Dei bonitatem ac providentiam, nihil dubitandum est in beatissima Maria pulchritudinem, decorem, virtutes, gratiam, dona, gloriam, atque ut simul dicam, omnia singularissimè, excellentissimè, incomparabiliterq; enitere, quicquid in vltimicat creaturarum, & præterea multa quæ nulla alia attingit creaturam. Quando enim æterna illa sapientia matrem suam omni pulchritudine, singulari decore, admirabili excellentia, incomparabili gloria non exornaret, cuius perfecta, admirabilia, inuestigabilia omnia sunt opera? Quando operum suorum dignissimum præstantissimumq; negligenter accuraret? Quando domum suam, quam decet sanctitudo, quam ædificare voluit, non faceret omnibus nobiliorem atque splendidiorem? Proinde certissimum relinquitur ea quæ omnes deberet excedere creaturas, quæ proxima foret Christo, atque ad eum Dei mater, tanta esset (teste Anselmo) quæ non posset fore maior, nisi esset Deus. Tanta, inquam, esset, quantam eam facere omnium conditor Deus sua potuit sapientia. Itaque decebat ut speciosissimi præ filiis hominum, mater esset speciosissima præ filiabus hominum, tota pulchra, tota immaculata, tota gratia plena, tota virtutibus perfectissimis exornata, tota gloriosa. Est autem duplex pulchritudo, externa seu corporis, & interna quæ est animæ. De corporali pulchritudine Mariæ multa disputat venerabilis Albertus, tribuens ei quæcumq; medici corpori ascribunt enocratico. Quamvis verò ex dictis Epiphaniij Episcopi, item ex aliorum deuotorum libris colligitur, erat beata Virgo Maria decora facie, elegantis formæ, & statura optima. Caro eius coloris lactei cum rubedine, & desiderabilis aspectu. Capite eius erat aliquantulum oblongum, frons non lata, sed plana, quadrata, moderata magnitudinis, decens, humilis, atque demissa. Oculi erant pulchri, clarè lucentes, aspectu delectabiles. Visus mitis, benignus, humilis ac mansuetus: pupilla oculorum nigra, & valdè lucida: supercilia nigra, nec plus satis densa. Nasus rectus ac mediocris, æquali descendens linea. Genæ eius sacre, neque pinguiore, neque macilentiores quam sat est, sed formosæ nimis, albæ ac rubicundæ, quomodo si lacteo roseus color misceatur. Os eius sacratissimum delectabile erat ac amœnum, omniq; suauitate plenum. Labia rubentia habuit, eaq; aliquantulum tumentia, quorum inferius paucillum exuperabat superius, non sine magno decore. Dentes erant candidi, æquales ac recti. Mentum quasi ad quadrum decenter mensuratum & vallicula diuisum. Collum candidum non admodum carnosum, nec etiam macie nimis confectum.

Manus

Psal. 92.

Anselmus.

Psal. 44.

Cant. 4.

Luc. 1.

Pulchritudo duplex

quæ sit.

Albertus.

Epiphani.

Pulchritudo corporis

B Mariæ

quanta.

Manus erant mundæ, digiti tornatiles, recti, longi ac graciles, atque hoc modo totius corporis schema manu sapientiæ Dei mirificè formatum. Vestes habuit purpurij coloris, palliũ ætherij. Gressus eius planus, modestus erat & compositus. Capite incedebat paululum demisso, vtputa pudica virgo ac humilis. Vox eius erat sonora, sed pudicissima pariter ac dulcis atque iucunda. Silentium semper amabat. Proinde loquebatur rarius, secretum solitudinis quam maximè obseruans. Erat miræ patientiæ, nunquam visa irasci, nunquã ridere, nunquam verbum proferre ociosum. Optimis vixit moribus, vt nulli grauis, nemini onerosa, omnibus esset conuersatio eius amabilis & suavis. Ingenio erat felicissimo, libros omnes sacros docta, & opere muliebri manuali omnifariam peritissima. In templo viuens, cunctis virginibus emicabat deuotior iuxta ac humilior, æstimans se nouissimam aut infimam, & cæteras sibi omnes præferens cum honore. Quia verò plena omni erat virtute, omniq; fulgebat gratia, magna veneratione colebatur ab omnibus, diligebatur ab omnibus, & fama eius diffundebatur. Hæc ex Epiphanijs & deuotorum dictis de corporali eius externaq; pulchritudine & elegantia venustæ conuersationis. Quibus ad stipulatur maximè, quod in sacra scriptura hæc sanctæ mulieres, quibus beatissima hæc virgo figurata est, summa cum laude à pulchritudine laudantur. E quibus, vt pauca referam de multis. Sara vxor Abrahæ, mater à Domino multarum gentium dicta, & idcirco haud immerito eam, de qua loquimur, præfigurans omnium nostrum matrem Mariam (siquidem ex gentibus conuersi sumus omnes, & per fidem, Abrahæ filij) nõne incredibilis refertur pulchritudinis? Pharaõ Aegypti rex nesciens Abrahæ coniunctam tulit eam, statuens sibi coniungere in vxorem. A Deo tamen prohibitus, eam non tetigit. Hæc præstantior multo est mater nostra, quæ licet incredibili fuerit pulchritudine, multoq; maiore, quam Sara morum elegantia venustata, à nullo tamen potuit concupisci viro. Siquidem pudicissima in ea castitas, adeoq; pura ac virginea erat, vt omnium etiam se intuentium corda penetrans casta redderet, hoc est, vt desideria motusq; illicitos, & quicquid petulantiam olet, in se contemplantibus aut secum conuersantibus extingueret. Inde fuit quod dixi, vt à nullo vnquam potuerit virorum carnaliter concupisci. Hanc deinde Rebecca quoque præfigurauit, quæ scribitur puella decora nimis, officiosissimãq; pietate, & hominibus, & camelis ad vocem pueri Abrahæ potum offerens, quemadmodum Maria hæc nostra longè omnium speciosissima, gratiarum fluente, & iustis & peccatoribus (pro omnibus enim gratiam inuenit apud Deum, quæ omnes debuit consolari) propinax. Et vt reliquas omnes præteream, quid de Iudith & Esther, quarum prior populum Iudaicum ab obsidione & exterminio, altera à communi omnium damnatione, ac cruento regis edicto, eripuit. Nunquid non vtraq; in credibili pulchritudine, roseoq; vultu, gratis quoque ac renitentibus oculis in scriptura perhibetur decora? & hæc quomodo beatissimam Mariam præfigurant, cum sit nimis manifestum, prætereo. Reuerà enim hæc virgo castissima, & regina nostra caput amputauit Holofernis, faciens (vt pote mulier Hebræa) confusionem magnam in domo Nabuchodonosor. Sententiam præterea regis, ac mortis damnationem contra nos latam reuocauit, vitæq; vnde lux noua nobis oriri visa est, nos restituit. Nihil his verbis (tamen ita loqui-

Mores quã habuerit B. Maria candidos.

Mulieres quænam typi gesserint B. Mariæ. Gen. 17.

Gen. 12.

Castitas B. Mariæ pudicissima.

Gen. 14.

Iudith 11. Esther 4.

Iudith 13.

loquimur) Christo derogamus. Scio enim vos pios omnes, & quomodo de Christo, quomodo de eius matre hæc vera intelligantur, posse discernere. Verùm hætenus de pulchritudine corporali. Nam est in ea pulchritudo alia spiritualis. Cæterum pulchritudinem hæc, hoc est puritatem, candorem, internumq; animæ decorem quis non præferat corporis venustati? Et de hac quid dicturi sumus? Nihil certè dignum, nisi quod admiramur eam, admirariq; vos monemus, tanquam id quod non capimus. Comparisonem habemus in creaturis, quæ eam, hoc est, speciosissimè puritatem dominæ nostræ significant. In die enim quid lucidius quidve pulchrius sole? In nocte quid speciosius luna & stellis? Inter vtrumque, hoc est, diluculo, quid aurora rutilantius? Et per hæc significatur Maria. Speciosè quidè sunt hæc, pura ac munda sunt, lucida sunt. Verùm tamen nihil ad decorem naturalemq; pulchritudinem animæ cuiusvis, quæ data est illi à lucratore, quamdiu impolluta manet à peccato. Si itaq; animæ cuiuscunque decor & pulchritudo naturalis, nulla adhuc peccato coinquinata tanta est, ut multo maximè vincat pulchritudinem, claritatemq; solis, quantum creditur anima, supernaturalis (ut ita dicam) Dei gratia ornata? Quanta demum animæ gloriosæ virginis est puritas, quanta lux, quantus candor, quantus decor, quanta venustas, quanta claritas, quæ nunquam inquinata fuit (præceteris animabus hæc præ eminentia gaudens) nunquam Deo displicuit, nunquam non perfectissimè Deo placuit, omniumq; gratiarum decore ornata fuit? Quanto præterea gratiarum diuinarum, tum multiplicitate, tum varietate in ea in dies crescente, quotidie maior, etiam ei decor accessit? Quid quod angelis illustrior, creaturis omnibus clarior, post Christum suprema gaudet puritate? Miremur igitur charissimi eius internam, ut dixi, pulchritudinem, quando quidem & angeli admirati sunt, dicentes: *Quæ est ista quæ progrediatur velut aurora confurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum accensus, ordinata?* Et eius contemplatione accendamus ipsi quoque puritatem emulandi cordis. Puritas cordis est certè nobis finis quidam, præsertim (vita loquitur) instrumentalis, quo omnes actus vltèrius in Deum destinandos dirigimus. Siue enim abstinemus delictis, siue ieiunemus cibo, siue vigilijs, alijsq; mortificemus corpora nostra afflictionibus, necesse est, ut ibi (hoc est per ea, quæ ratur puritas, tranquillitasq; cordis, si prodesse debeant. Quid enim contulerent hæc omnia, aut quid consecrarent cordi impuro ac impacato? Propter ea corporalium afflictionum exercitiorumve tantum sumendum est, quantum conferunt cordis puritati. Nam si puritas cordis exercitio tuo corporali, præsertim cui haudquaquam obnoxius es, impeditur aut etiam plus turbatur, cui te affligis? Neque enim hoc modo ad Deum, sed à Deo recedis. Puritas igitur cordis omnibus anteferenda est. Cui potissime suffragatur, quæ transeunt, & peritura sunt contemnere, & veluti indigna, propter quæ pax, puritas, salusq; æterna impediri debeant arbitrari, atque ideo propter ea vti suo iure quis abstinere potest) pro his non rixari, non contendere, nec vltiorum horribiles occupationes querere. Conferunt item aliena, quæ protèctui nostro non seruiunt, malle nescire. proximorum beneplacitis, vti lex nulla alia obstat) magis quam nostris obtemperare. Singulam sub arctissima custodia, ne de absentibus, nisi certa bona loquatur, continere. Inde enim

Pulchritudo spiritua-
lis B. Mariæ
quanta.

Animæ ius-
ta pulchri-
tudo quanta

Cant. 3.

Puritas cordis
vbi sit o-
mnium ex-
ercitiorum
scopus.

Puritas cordis
quid ma-
xime suffra-
getur.

varia oriuntur mala ac perturbationes) singulares familiaritates (vbi in cōgregatione viuunt) vitare. Hæc enim plerumque cūssidijs & turbationibus grauibus post soluantur. Conducit præterea cordis puritati abstractam vitã agere, ocia & colloquendi occasiones maximopere vitare, scrupulos superfluos, & quietem conscientia auferentes seponere, atque mentalibus exercitijs, puta lectiõni, potissimè verò orationi assidua, fermeq; continuè vacare. Itaque hæc sunt, quæ cordis puritatem iuuant ac seruant. Quam vtinam purissima hæc Virgo Maria felicissima omnib; laude dignissima, nobis impetret à filio suo, qui super omnia est benedictus in secula, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

De multiplici benedictione Mariae, exhortatioq; bonorum ad perseverantiam virtutis.

Sermo II.

Benedictu in mulieribus. Lucæ I. Duodecim benedictiones charissimi fratris in B. Maria, quali quatuor ternaria reperio, tamen multo sint plures, quæ det otiosissimus quisque Mariæ deberet quotidie recolare, Deoque pro benedicta eius matre gratias agere. In primo ternario prima est benedictio, præconium seu priuilegium, quod præ omnibus mulieribus ad redemptionem nostri generis cooperatrix filij Dei electa est. Atque ideò redemptori nostro ab initio vsque ad vitæ finem adstitit. Ipsa namque sola digna visa est, in cuius tabernaculo is, qui ipsã creauerat, requiesceret: atque omnibus ad hoc officium necessarijs benedictionibus donisq; exornaret. Altera est benedictio, quæ sequitur ex prima. Quia n. p altissimo statu ac officio est electa, præseruauit, hoc est, mundã seruauit illam Deus ab omni peccato. Nunquam disciplicuit Deo. Nullius offensionis diuinæ, nullius culpæ conscientia habuit, quod quantum sit conscientia gaudium, ineffabile est cogitare.

Tertia, quod omnibus donis, omnibus gratijs, atq; adeò quocunq; potuit decore Deus eã & in anima & corpore exornauit. Quæris quanto eã decore exornauit? Nempe tanto, cui nullus in creatura posset alius comparari. In secundo ternario, prima est benedictio (in ordine reliquarum, alioqui quarta) quod virgo filium concepit, non quemcunq; sed altissimi, hoc est, quod mater est Dei. Quare dignitas eius super omnem excedit creaturam. Altera benedictio est, quod nouem mensibus Deum incarnatum in suo utero virgineo portauit, haud dubium Dei amore & consolationibus diuinis tota ebria. Tertia, quod sine dolore Deum & hominem genuit, atq; in partu, & post partum virgo inuolata permanfit. In tertio ternario benedictio prima (alioqui in ordine septima) quod Christum infantem vberè virgineo lactauit. Neq; enim infra miraculum est, virginem lactare, quemadmodum supra naturæ est vsum virginem parere. Altera benedictio, quod Christum Dei & suum filium digna fuit educare, alere, vestire, atq; cetera eidem humanitatis ministeria exhibere. Tertia, quod triginta annis Christum Deum hominem familiarissime in eadem domo sibi habuit cohabitantem, atq; obedientissime subditum. Quas ibi consolationes, quæ gaudia, quem profec-

B. Maria
quanta de-
core fuerit
ornata in
corpore &
anima.
Luc. I.